

Sak:
Kulturlandskapsprisen Nordland 2023

Dato:
04.12.2023

Vår ref.:
23/3426

Til:
Legges på saken

Saksbehandler
Grete Nytrøen Kvavik

Kopi til:
[Klikk her for å skrive inn kopimottaker.](#)

Kulturlandskapsprisen Nordland 2023 tildeles Annie M. og Bjørn Henriksen og Torgunn og Finn Grønnevik fra Hestøysund i Alstahaug

Begrunnelse for tildeling av prisen

Kulturlandskapsprisen 2023 Nordland tildeles Annie M. og Bjørn Henriksen og Torgunn og Finn Grønnevik fra Hestøysund i Alstahaug, for deres store engasjement og mangeårige innsats for å ta vare på verdifullt kulturlandskap med planteliv, bygninger og andre kulturminner i området Blomsøy-Hestøy og Skålvær.

Vinnerne har vært pådrivere for å opprettholde landbruksdrift på øyene, og for arbeidet med restaurering av bygninger og kulturminner, tilrettelegging for ferdsel og formidling av kulturlandskapets innhold og verdi til allmennheten. De har jobbet gjennom lag og foreninger, og gjennom politiske verv for å få støtte til gjennomføring av tiltak.

Øyene Blomsøy-Hestøy og Skålvær fikk betegnelsen Utvalgt kulturlandskap i jordbruket i 2010. Her er det verdier som er anerkjent av tre direktorater: miljødirektoratet, landbruksdirektorat og riksantikvaren. Jordbrukslandskapet har et godt bevart småskalapreg, med eldre driftsbygninger og steingjerder. Skålvær var tidligere et viktig handels- og kirkested for øyfolket og er i dag statlig sikret friluftsområde. Kalkrik berggrunn og bruk av slåtte- og beitemark har gitt rik flora og stor naturtypevariasjon, med kalkrike lyngheier og enger, kalkskog og rikmyrer, og store bestander av hjertegras, orkideer og sjeldne beitemarksoppper. De rike gras- og urterike heiene står i en særstilling regionalt og nasjonalt. Ni gårder har sau og storfe på beite, rydder kratt og skog og svir kystlynghei. Skålvær velforening driver skjøtsel, formidling og tilrettelegging for ferdsel.

Gårdbrukerne i området har lagt ned mye arbeid gjennom mange år: Gjengrodd landskap er åpnet med beiting og rydding, gamle driftsformer opprettholdes, verdifull flora blir ivaretatt, bygninger og steingjerder er restaurert. Det er tilrettelagt for allmennheten med stier, skilting og rasteplasser. Det er gjennomført kurs og annen formidling. Flere har bidratt, men disse to gårdbrukerparene har vært en drivkraft for arbeidet gjennom mange år. De er naboer i Hestøysund og har samarbeidet tett hele tiden.

Om Kulturlandskapsprisen Nordland

Kulturlandskapsprisen Nordland skal bidra til oppmerksomhet rundt bærekraftig drift av jordbruksarealene i fylket og sette fokus på de nærings- og samfunnsmessige verdiene som kulturlandskapet representerer. Den skal være en påskjønnelse for særlig innsats i dette arbeidet.

Prisen kan deles ut til aktive gårdbrukere som forvalter miljø- og kulturlandskapsverdiene på en særdeles god måte. Den kan også gis til organisasjoner, bygdelag, grunneierlag eller andre. Den/de som får prisen skal ha gjort en særlig innsats for å ta vare på kvalitetene og utvikle mulighetene i jordbrukets kulturlandskap og/eller ved å ivareta tradisjoner.

Prisen er satt opp av Statsforvalteren i Nordland.
Landbruksforum Nordland er jury og peker ut vinneren.

Prisen ble utdelt første gang i 1997 og har blitt utdelt årlig siden det, med unntak av 2020 og 2022. [Mer informasjon og liste over tidligere vinnere.](#)

Om Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Utvalgte kulturlandskap i jordbruket er en tverrfaglig, felles satsing mellom Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Satsingen skal sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift.

51 områder i landet er valgt ut som Utvalgte kulturlandskap. Hvert område har sitt særegne landskap. Folkene som lever her tar vare på naturmangfold, kulturhistorie og jordbruksdrift gjennom tradisjonelle bruksmåter og vår tids bygdeliv.

I Nordland er det fem utvalgte kulturlandskap:

- Blomsøy-Hestøy og Skålvær i Alstahaug
- Engan-Ørnes og Kjelvik i Sørfold
- Engeløya i Steigen
- Røst
- Yttersia på Vestvågøy (Eggum, Unstad, Uttakleiv, Haukland og Vik)